

Maakuntahallitus 21.12.2020
Maakuntajohtaja Kari Häkämies

§ 3 Ajankohtaiset asiat

Verovähennykset tasaavat kuntien veroastetta

Loppuvuodesta yksi kuntatalouden kiinnostuksen kohteista on kuntien veroprosenteissa tapahtuvat muutokset. Vuonna 2021 Varsinais-Suomessa veroprosenttiaan nostavat Kaarina, Lieto, Parainen ja Raisio. Taivassalo puolestaan laskee veroprosenttiaan. Ensi vuonna maakunnan kirein verotus on Vehmaalla 22,25 % ja matalin Kustavissa 18,25 %.

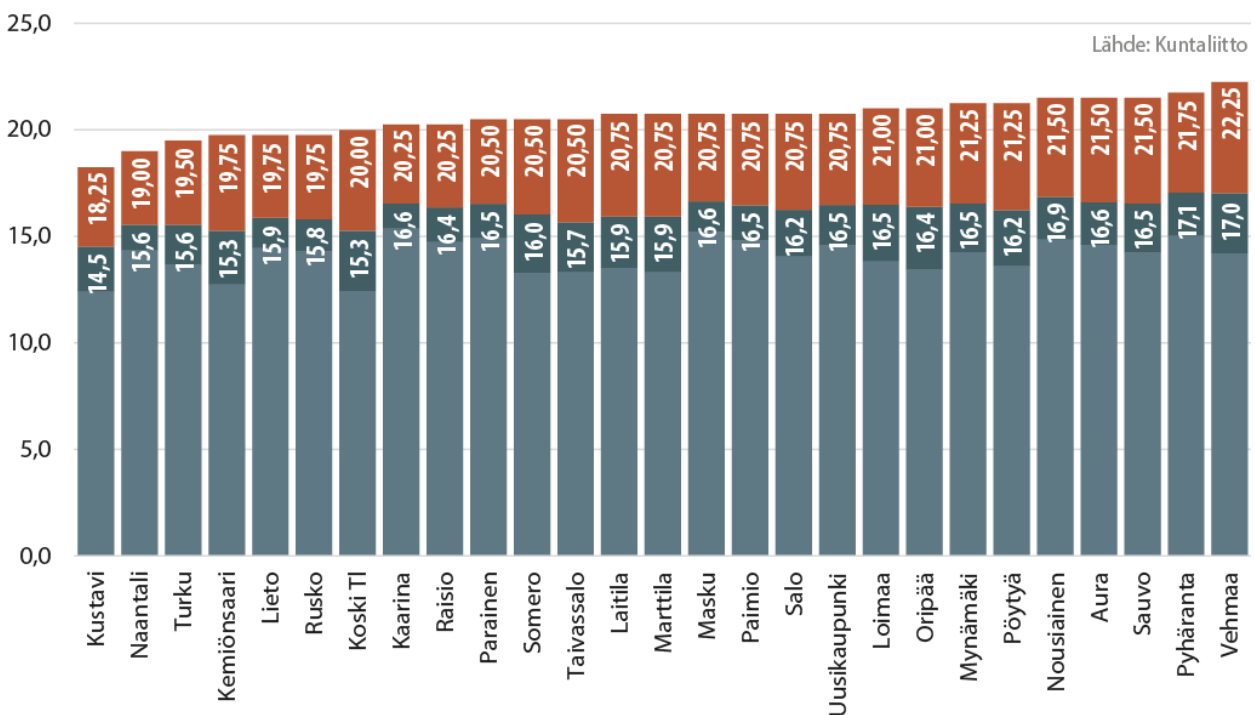
Kunnan tuloveroprosentti ei kuitenkaan kerro suoraan sen saamia verotuloja tai kuntalaisten verorasitusta. Eri-
laisten vähennysten vuoksi kuntien nimellinen veroprosentti ei vastaa todellista veroastetta. Kun laskennalli-
sesta tuloverosta vähennetään mm. tulonhankkimiskulut ja asuntolainan koron alijäämähyvitys saadaan efek-
tiivinen veroaste, joka kertoo kuinka paljon kunnat tosiasiallisesti saavat verotuloja. Valtio kuitenkin hyvittää
kunnille osan vähennyksien leikkaamista verotuloista veromenetysten kompensaaion kautta.

Kuntien saaman verotulon erot tasoittuvat, kun tuloveroista tehdyt vähennykset ja valtion kompensatiot huo-
mioidaan. Näin laskettuna suurimmassa osassa Varsinais-Suomen kuntia tuloveroaste oli 16 % molemmin
puolin. Esimerkiksi Sauvossa ja Paraisilla kompensoitu efektiivinen veroaste on täsmälleen samalla tasolla,
vaikka Sauvon veroaste on yhden prosenttiyksikön korkeampi. Samalla myös asukkaiden keskimääräinen ve-
rorasitus kuntien välillä on nimellistä veroprosenttia tasaisempi.

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

Varsinais-Suomen kuntien veroprosentit ja efektiiviset veroasteet 2021 (%)

■ Kunnan tuloveroprosentti ■ Efektiivinen veroaste (ennuste) ■ Veromenetysten kompensatio (ennuste)

Kumppanuusfoorumia pidetään toimivana mutta osalle yhä etäisenä

Syksyllä 2020 jo seitsemännen kerran toteutettu kumppanuusbarometri antaa vahvan tuen maakunnan kehittämiselle kumppanuuden kautta. Lähes yhdeksän vastaajaa kymmenestä oli samaa mieltä väittämän ”Varsinais-Suomen tulevaisuutta rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella” kanssa. Tuki kumppanuusajattelulle on pysynyt korkealla tasolla, sillä jo neljättä vuotta peräkkäin noin 90 % vastaajista oli sen takana.

Vastaajista suurin osa piti kumppanuusfoorumin ideaa oikeansuuntaisena, sillä yli kolme vastaajaa neljästä piti kumppanuusfoorumia toimivana tapana kehittää maakuntaa. Reilu puolet vastaajista katsoi myös, että Varsinais-Suomessa on tarjolla runsaasti tietoa EU-hankerahoituksesta ja että kumppanuustapaamiset ovat synnyttäneet uusia yhteistyöverkostoja. Kumppanuustapaamisia hyödyllisinä pitävien määrä laski kuitenkin vuoden 2019 luvuista, mikä selittyy suurelta osin koronapandemian aiheuttamilla tilaisuuksien peruuntumisilla. Noin kolmasosa vastaajista näki, että Lounaistieto on vakiinnuttanut asemansa maakunnallisena tietopalveluna.

Vaikka kumppanuusfoorumin ajatusta pidettiin laajasti hyvänä, sitä pidettiin kyselyn avovastauksissa kuitenkin vielä varsin etäisenä ja osin jopa täysin vieraana. Vastauksissa kaivattiinkin aktiivisempaa viestintää ja enemmän konkreettisia toimia Kumppanuusfoorumin merkityksen kasvattamiseksi maakunnan toimijoiden keskuudessa.

Kumppanuusbarometri on kerran vuodessa toteutettava verkkokysely, jonka avulla seurataan maakuntastrategian tavoitteiden toteutumista. Kysely lähetettiin yhteensä lähes 900 varsinaissuomalaiselle toimijalle, jotka ovat jollain tavalla olleet mukana kumppanuusfoorumin toiminnassa. Kyselyyn vastasi 151 henkilöä, jolloin vastausaste oli 17 %. Yli puolet vastaajista edusti kuntia tai järjestöjä, mutta vastauksia tuli runsaasti myös muiden tahojen edustajilta.

Kumppanuusbarometrin tuloksiin voi tutustua kokonaisuudessaan Kumppanuusfoorumin verkkosivuilla osoitteessa: www.kumppanuusfoorumi.fi.

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ työryhmätyöskentely on käynnistynyt – luottamushenkilöille tarkoitetut kuulemiset alkuvuonna

Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ valmistelu neljässä teematyöryhmässä on käynnistynyt. Teematyöryhmät hyödyntävät syksyn aikana koottua tilannekuvaa, sekä alkuvuonna 2021 valmistuvaa SWOT-analyysiä ja tulevaisuuskuvia. Työryhmien tarkoitus on määrittellä erityisesti uuden maakuntastrategian lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteita omasta näkökulmastaan. Lisäksi ne osallistuvat strategian vision ja arvojen päivitykseen.

1. Kestävän kasvun avaimet, puheenjohtajana ylijohtaja Olli Madekivi, Varsinais-Suomen ELY-keskus
2. Vakaa, hyvinvoiva ja onnellinen Varsinais-Suomi, puheenjohtajana toiminnanjohtaja Kalle-Pekka Manila, SPR Varsinais-Suomen piiri
3. Kansalaisyhteiskunnan uusi tuleminen, puheenjohtajana Turun kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sini Ruohonen
4. Digitalisaatio etenee ja talous etsii suuntaansa, puheenjohtajana toimitusjohtaja Kaisa Leiwo, Turun kauppakamari

Kussakin työryhmässä on noin 30 jäsentä, jotka edustavat monipuolista osaamista ja näkemystä teemoihin. Työryhmien aloituskokoukset pidetään joulukuussa, ja työ jatkuu kunkin ryhmän omalla tavoitetyöpajalla ja yhteisillä validointityöpajoilla tammi-maaliskuussa 2021.

Varsinais-Suomen maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston osallistuminen valmisteluun on ensiarvoisen tärkeää. Maakuntavaltuustolle lähetetään vuoden alussa strategian sisältöjä käsittelevä kysely, ja maakuntahallitukselle järjestetään aihetta erityisesti käsittelevä tapaaminen.

Maakuntastrategia valmistelun vaiheita voi seurata Kumppanuusfoorumi-verkkosivun kautta.

Lisätietoja: erikoissuunnittelija Salla-Maria Lauttamäki, puh. 040 520 0761 ja <https://kumppanuusfoorumi.fi/maakuntastrategia/uusi-maakuntastrategia-2040/>

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan toimeenpanossa ratkaisevaa kohdentaminen

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan tulevan kauden eli CAP27 valmistelu on käynnissä. Vuosien 2021–2022 siirtymäkausi mennään vielä kuluvan kauden säännöillä, mutta vuodesta 2023 alkaen uutta EU:n maatalouspolitiikkaa ohjaa vahvempi ympäristö- ja ilmastopainotus. Tavoitteena on, että 40 prosentilla CAP-rahoituksesta on ilmastohyötyjä.

Saaristomeren ravinteista 70–80 % tulee maataloudesta, joten maatalouspolitiikalla on meren tilaan suuri merkitys. Saaristomeren valuma-alueen pinta-alaan suhteutettu ravinnevaluma on Suomen korkein. Valuma-alueen maatalouden ravinnekuormitus on Itämeren suojelukomission (HELCOM) hot spot -listalla eli se on määritetty Itämeren pahimpien saastelähteiden joukkoon. Ympäristöministeriö aikoo vuonna 2021 selvittää, miten Saaristomeri saadaan poistettua listalta ja mitä toimenpiteitä se vaatii.

Ympäristöministeriövetoisesti päivitetään myös kansalliset vesien- ja merenhoitosuunnitelmat. Vaikka suunnitelluilla toimenpiteillä vesien hyvä tila olisi teoriassa saavutettavissa, jää toteutuminen kiinni vaikuttavan kohdentamisen ja priorisoinnin puutteesta. Maatalouden ympäristökorvausjärjestelmän euromääräinen volyyymi

mahdollistaa itsessään paljon, kunhan toimenpiteet sijoitetaan sinne, missä niillä on vesien ja meren kannalta eniten vaikutusta. Avuksi on otettava alue- ja peltokohtaiset ravinnetiedot ja tunnistettava eroosioherkät alueet.

Maataloudessa tehdään ympäristön vuoksi jo paljon, mutta toimenpiteet eivät ole tähän asti välttämättä sijoittuneet vaikuttavasti. CAP27 sisältää aiempaa vahvemmin ympäristötoimenpiteiden ehdollisuuden ja kohdentamisen. EU-säädökset asettavat raamit, mutta paljon on kiinni kansallisesta valmistelusta. Toimenpiteiden vaikuttava kohdentaminen tulee ottaa kansallisen CAP-suunnitelman lähtökohdaksi.

Lisätietoja: erikoissuunnittelija Malla Rannikko-Laine, puh. 040 721 3429

Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöohjelma on päivitetty

Ohjelma tähtää Varsinais-Suomen poikkeuksellisen rikkaan kulttuuriympäristön kestävään kehittämiseen ja sen keskeisenä tavoitteena on lisätä yhteistyötä ja vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä.

Kulttuuriympäristöllä on tärkeä tehtävä paikallisen identiteetin luojana ja eri aikakausien kerrostumia on syytä säilyttää. Parhaimmillaan ympäristö on viihtyisä, elinvoimainen, turvallinen ja kaunis. Varsinais-Suomen maakunnallinen kulttuuriympäristöohjelma laadittiin ensimmäisen kerran vuonna 1994 ja sitä on sen jälkeen päivitetty kahdesti. Lisäksi ohjelman toimenpiteiden toteutumista seurataan viiden vuoden välein ja seurannan pohjalta laaditaan aina uudet tavoitteet.

Kulttuuriympäristöohjelman vision mukaan kulttuuriympäristöjen vahvuus, vetovoimaisuus ja taloudellinen merkitys ymmärretään tärkeinä arvoina. **Tavoitetilassa 2025** tieto lisää kulttuuriympäristön arvostusta ja on edellytys sen onnistuneelle vaalimiselle. Kulttuuriympäristöt ovat useimmiten ihmisten tavallisia arkiympäristöjä, ja ne tuovat lisäarvoa jokapäiväiseen elämään. Ihmisille on edellytykset vaalia ympäristöään. Onnistuminen kulttuuriympäristön vaalimisessa edellyttää, että tieto on läpäissyt hallinnon eri tasot. Tähän on päästy yhteistyön avulla.

Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöohjelman päivitystä koordinoi Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Varsinais-Suomen kulttuuriympäristötyöryhmä, johon kuuluu edustajia kulttuuriympäristön hoidon parissa työskentelevistä alueellisista organisaatioista sekä eri kuntien edustajia.

Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöohjelmaan voi tutustua verkossa:

<https://ymparistonyt.fi/kulttuuriymparisto-3/varsinais-suomi/>

Ohjelman lisäksi sivustolta löytyy eri alojen asiantuntijoiden ajankohtaisia artikkeleita niin arkeologisesta kulttuuriperinnöstä, rakennetusta kulttuuriympäristöstä kuin kulttuurimaisemastakin.

Lisätietoja: suunnittelujohtaja Heikki Saarento, puh. 040 720 3056

Kiertotalouden potentiaali rakentamisessa Lounais-Suomessa -selvitys on julkaistu

Rakennusala tuottaa noin 35 % maailman kasvihuonekaasupäästöistä ja vastaa 50 prosentista maapallon raaka-aineiden kulutuksesta. Varsinais-Suomen liitto tilasi ja AFRY Finland Oy toteutti [selvityksen](#), jossa tarkastellaan kiertotalouden mukaisen rakentamisen potentiaalia Lounais-Suomessa.

Rakentamisen kiertotaloudella tarkoitetaan niin kaavoitusta ja aluesuunnittelua, tontinluovutusta, tilaamista ja kilpailuttamista, suunnittelua, rakentamista, käyttöä ja huoltoa kuin myös purkua ja uusiokäyttöä. Selvityksessä käydään läpi kaikki ketjun osa-alueet ja niitä vaikuttavimpia ratkaisuja, joita jokaisessa vaiheessa voidaan tehdä.

Esimerkkitapauksiin ja nykytilakatsaukseen pohjautuen selvityksessä nostetaan esiin alueelle mahdollisimman hyvin skaalautuvia kiertotalouden ratkaisuja. Selvitys osoittaa selkeästi ja helposti lähestyttävästi niitä mahdollisuuksia, joita tilaajilla ja rakennuttajilla on jo nykyisin kiertotalouden toteuttamiseen.

Esimerkkitapauksissa on tarkasteltu seitsemää eri kohdetta ja niissä on arvioitu erilaisten kiertotalousratkaisujen hyödyntämistä. Tällaisia ratkaisuja ovat muun muassa niin olemassa olevan säilyttäminen, kierrätysmateriaalien ja uusiutuvien materiaalien käyttäminen, korjattavaksi, purettavaksi tai muuntojoustavaksi suunniteltujen kuin esimerkiksi energiatehokkuuden parantaminen.

Selvitys on laadittu osana Circwaste – Kohti Kiertotaloutta -hanketta.

Lisätietoja: projektiasiantuntija Anni Lahtela, puh. 040 631 3856

Valmistunut selvitys summaa kasviproteiinien viljely- ja jalostusmahdollisuuksia Lounais-Suomessa

Varsinais-Suomen liitto tilasi Gaia Consultingin toteuttaman [selvityksen](#), jossa tuodaan esiin Lounais-Suomen proteiinikasvien viljelyyn ja jalostukseen liittyvät mahdollisuudet. Selvityksen tarkastelussa on mukana sekä ruokakasviproteiinituotanto sekä rehuvalkuaistuotanto Lounais-Suomen alueella.

Kasvipohjaisten tuotteiden myyntimäärät ovat kasvaneet viime vuosina Suomessa selvästi. Maailmalla kasvavat sekä proteiinien kokonaistarve, kestävien proteiinilähteiden kysyntä, että proteiinipitoiset kasvistuotteet. Tällä hetkellä vain alle 6 % Lounais-Suomessa viljellyistä kasveista on proteiinikasveja, vaikka esimerkiksi ilmasto-olosuhteet ovat alueella erityisen otolliset.

Selvityksessä tarkastellaan kolmea skenaariota, joista yhdessä viljellään mahdollisimman suurella volyyymilla kasviproteiinia, toisessa luodaan kasviproteiiniin erikoistuneita ekosysteemeitä korkealaatuisten elintarvikkeiden tuottamiseksi ja kolmannessa tähdätään kasviproteiinin ketjun muutosjoustavuuteen ja ketteryyteen. Kyseessä on esiselvitys, joka luo kokonaiskuvaa alueen ruokaketjun tilanteesta proteiinikasvien osalta. Liiton kanssa kiinteässä yhteistyössä selvityksen tilaamis- ja kommentointiprosessissa sekä jatkotoimien suunnittelussa toimivat MTK Varsinais-Suomi, Varsinais-Suomen Ely-keskus sekä Turun yliopiston Brahea-keskus.

Lisätietoja: Valonian toimialapäällikkö Riikka Leskinen, puh. 044 907 5995

Uusia energiaviisaita ja älykkäitä ratkaisuja kuntien kiinteistöihin

Vuoden lopussa päättyvässä 6Aika Energiaviisaat kaupungit -hankkeessa kehitettiin ja pilotoitiin uusia, vähähiilisyttä tukevia energiaratkaisuja yhteistyössä yritysten ja kuuden Suomen suurimman kaupungin, Valonian sekä Ekokumppanien kanssa. Kahden vuoden aikana toteutettiin yli 70 kokeilua mm. datan hyödyntämiseen ja visualisointiin, alueelliseen energiaratkaisuihin, rakennuksen elinkaariohjaukseen ja hiilijalanjälkilaskentaan liittyen.

Turku ja Helsinki pilotoivat uusia energiatehokkuuskumppanuusmalleja ns. ESCO (Energy Service Company) -palvelujen tueksi. Tämä mahdollistaa esimerkiksi nopeiden kokeiluiden muodossa tehtäviä uusia ja innovatiivisia lyhytkestoisia toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseksi kuntien palvelukiinteistöissä. [Energiatehokkuuskumppanuus – Energiatehokkuutta palveluna -opas](#) kokoaa yhteen oppeja uudistettujen mallien pilotoinnissa sekä antaa vinkkejä hankintaprosessin vaiheiden ymmärtämiseen ja oman hankinnan toteuttamiseen.

[Julkisten rakennusten energia- ja olosuhdedatan visualisointi -oppaaseen](#) on koottu oppeja ja vinkkejä tehdyistä kokeiluista. Oppaassa avataan, miten rakennuksista kerättävää dataa tai tietoa voidaan visualisoida rakennusten käyttäjille ja kiinteistöammattilaisille mielekkäästi, mitä se vaatii sekä mitä hyötyjä tällä voidaan saavuttaa.

Lisätietoja hankkeen tuloksista www.energiaviisaat.fi

Lisätietoja: projektiasiantuntija Silja Ngobese, puh. 040 184 7083